Hrvatsko gospodarstvo

Ostvarenja & Očekivanja

Prof.dr.sc.Mladen Vedriš
Katedra za ekonomske znanosti, predstojnik
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

15. Susret gospodarstvenika
Zagrebačke županije

Zagreb, 14. ožujka 2017.

Hrvatska...nedavno... veljača 2016.

- Približavanje parlamentarnih izbora znatno se odrazilo na kašnjenje provedbe programa reformi.

Europska komisija: Izvješće za Hrvatsku 2016. s detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža, Bruxelles, 26.2.2016., str. 57

Domaća zadaća...
Nacionalni program reformi 2016. (travanj) - ključna područja i alati djelovanja

1. Makroekonomska stabilnost i fiskalna održivost

1.1. Poboljšanje upravljanja javnim financijama i provedba fiskalne konsolidacije

1.2. Poboljšanje raspolaganja i upravljanja državnom imovinom

1.3. Smanjenje fiskalnih rizika zdravstvenog sustava

1.4. Poboljšanje održivosti mirovinskog sustava

1.5. Poboljšanje učinkovitosti sustava socijalnih naknada

2. Lakši uvjeti poslovanja i bolja investicijska klima

2.1. Poboljšanje poslovnog i investicijskog okruženja smanjenjem administrativnog opterećenja i troškova poslovanja

2.2. Olakšanje financiranja, razduživanja i restrukturiranja poduzeća

2.3. Povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u privatnom i javnom sektoru

2.4. Unaprjeđenje sustava katastra i zemljišnih knjiga te prostornog planiranja

Izvor: Nacionalni program reformi 2016., Vlada Republike Hrvatske, travanj 2016.

Domaća zadaća...
Nacionalni program reformi 2016. (travanj) - ključna područja i alati djelovanja

3. Veća učinkovitost i transparentnost javnog sektora

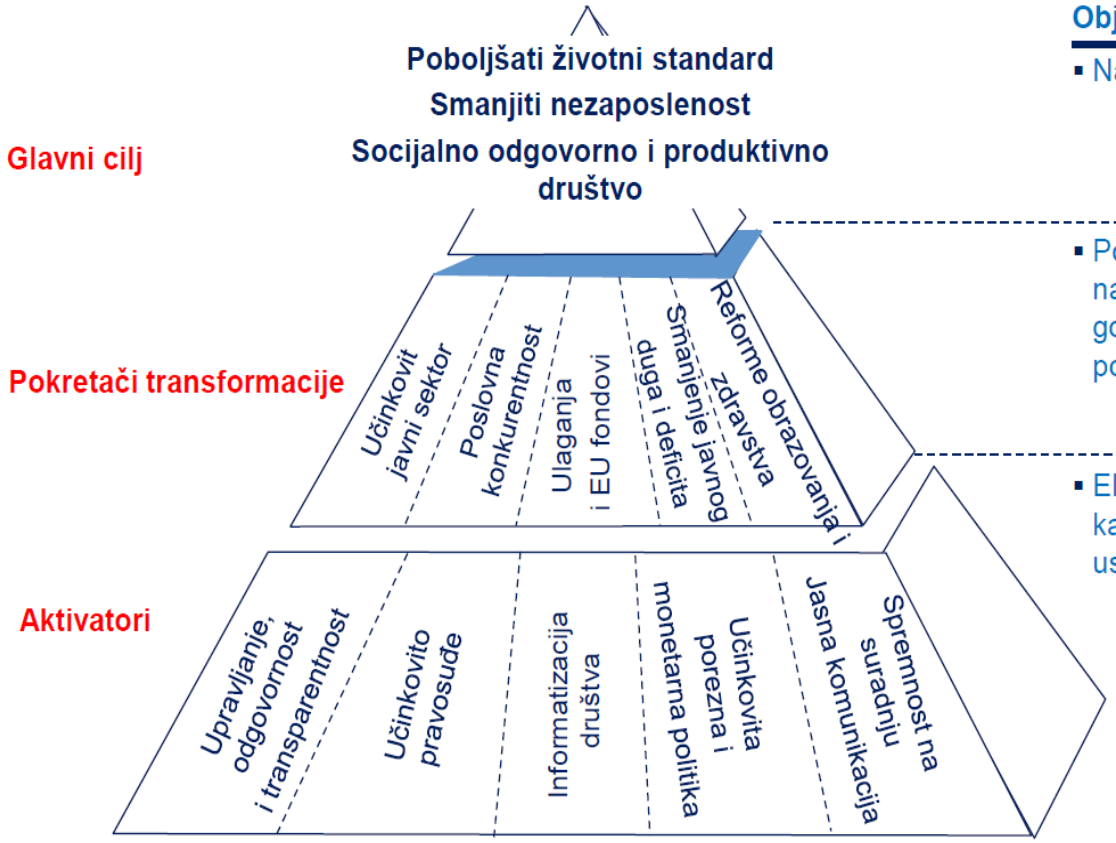
- 3.1. Racionalizacija sustava i poslova javne uprave
- 3.2. Poboljšanje upravljanja ljudskim resursima u javnoj upravi i javnim službama
- 3.3. Kvalitetne i informatizirane javne usluge
- 3.4. Ojačati strateško planiranje i koordinaciju politika te poboljšati kvalitetu zakonodavnog planiranja
- 3.5. Smanjenje korupcije u javnom sektoru
- 3.6. Unaprijeđen rad sudova

4. Bolje obrazovanje za tržište rada

- 4.1. Provedba kurikularne reforme
- 4.2. Usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada
- 4.3. Kvalitetnija provedba programa obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja i shema za prekvalifikaciju radnika

Izvor: Nacionalni program reformi 2016., Vlada Republike Hrvatske, travanj 2016.

Okvir za transformaciju Hrvatske

Objašnjenje

- Naša vizija sljedeće 4 godine
- Područja na kojima vidimo najveće mogućnosti za gospodarski rast i opće povećanje produktivnosti
- Elementi koji moraju biti ostvareni kako bi transformacija bila uspješna

Strategija transformacije Hrvatske

Objašnjenje naših pokretača transformacije

	Opis
Učinkovit javni sektor	• Povećat ćemo učinkovitost i produktivnost naše javne uprave primjenom rješenja **e-uprave** i promjenom **procesa** kojima će se osigurati kvaliteta i pravovremenost usluga.
Poslovna konkurentnost	• Ubrzanim tempom poboljšati renking svih pokazatelja poslovanja *(Doing Business)*. **Smanjiti birokraciju i troškove poslovanja** – zdravorazumski pristup.
Ulaganja i EU fondovi	• Fokus na **strateškim ulaganjima**, privatizacija nestrateških poduzeća/imovine. **Pozitivna ulagačka klima**. **Ubrzati pristup EU fondovima** – povećati sredstva.
Smanjenje duga i deficita	• U 2016. snažan fokus na upravljanje dugom – **prijelomna godina** nakon čega slijedi postepeno opadanje. Smanjenje deficita kroz **preraspodjelu sredstava**, učinkovite poticaje i **kontrolu troškova.**
Reforme obrazovanja i zdravstva	• Fokus na **jačanju suradnje akademske zajednice i privatnog sektora** u strateškim područjima (npr. IT, inženjering). Poboljšati nastavni program i referentne rezultate. **Povećati učinkovitost i produktivnost zdravstvenog sustava** sinergijom administracije i nabave.

Prihvatimo izazove – Strategija transformacije Hrvatske, Program Vlade RH Tihomira Oreškovića, prezentirano u Saboru RH, 22.1.2016.

I ocjene...

Krajem semestra (veljača 2017.)

EUROPSKA KOMISIJA

Bruxelles, 22.2.2017.
SWD(2017) 76 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

Izvješće za Hrvatsku 2017.
s detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža

Priložen dokumentu

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOJ SREDIŠNJOJ BANCI I EUROSKUPINI

Europski semestar 2017.: procjena napretka u provedbi strukturnih reformi te sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža i rezultati detaljnih preispitivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 1176/2011

{COM(2017) 90 final}
{SWD(2017) 67 final do SWD(2017) 93 final}

Europski semestar – koordinacija gospodarske politike

Tri bloka:

- **strukturne reforme,** s naglaskom na promicanju rasta i zapošljavanja u skladu sa strategijom Europa 2020
- **fiskalne politike,** s ciljem osiguranja održivosti javnih financija u skladu s Paktom o stabilnosti i rastu
- sprečavanje prekomjernih **makroekonomskih neravnoteža**

Izvor: dokumentacija EU Komisije

Hrvatska... veljača 2017.

- Hrvatska je, u kontekstu općih izbora koji su u manje od godinu dana održani dvaput, ostvarila ograničeni napredak u provedbi preporuka koje su joj upućene 2016.
- **Do danas je provedeno tek nekoliko obećanja u pogledu politika iznesenih u Nacionalnom programu reformi 2016.**

EU Commission: Izvješće za Hrvatsku, 22.02..2017., str. 3

I posljedično...

- Posljedica složenog poslovnog okruženja jest smanjenje produktivnih ulaganja i slabiji rast produktivnosti.

- **Kad je riječ o rastu produktivnosti, hrvatsko gospodarstvo u svim sektorima zaostaje u odnosu na usporediva gospodarstva srednje i istočne Europe.**

EU Commission: Izvješće za Hrvatsku, 22.02.2017., str. 3

Može li drugačije...?

- **Rascjepkana javna uprava otežava učinkovito pružanje javnih usluga.**

- Izražena teritorijalna rascjepkanost i složeni fiskalni odnosi na različitim razinama vlasti u Hrvatskoj ne pridonose učinkovitom pružanju javnih usluga i smanjenju regionalnih nejednakosti

EU Commission: Izvješće za Hrvatsku, 22.02.2017., str. 3

Može li i ovdje drugačije...?

- **U obrazovnom sustavu i sustavu socijalne zaštite i dalje su prisutne strukturne slabosti.**

- Zbog nedostatka osnovnih vještina otežan je prijelaz u status zaposlenosti. Odgođena je iščekivana **reforma obrazovnog sustava,** a nedovoljna su i nastojanja da se radnoj snazi osigura stjecanje **vještina potrebnih na tržištu rada.**

EU Commission: Izvješće za Hrvatsku, 22.02.2017.,str.

Da li je drugačije...

- **Nezaposlenost se naglo smanjila iako uglavnom zbog smanjenja radne snage.**
- **...no općenito provedba plana reformi nije napredovala.**

EU Commission: Izvješće za Hrvatsku, 22.02.2017.str. 15

Hrvatska ⟷ EU

Suglasni...

Subota, 25. veljače 2017. NOVI LIST 9

novosti novosti novosti novosti

OPET Hrvatska ih mora provesti, a uporno ne želi i još jednom je dobila packu EK-a zbog toga

Strukturne reforme na vječnom čekanju

Ono na čemu je vlast potupno podbacila je zahtjev za depolitizacijom strateških trgovačkih društava. Uprave bi se trebale birati na javnim natječajima, no sve je ostalo u rukama politike

Gabrijela GALIĆ

ZAGREB » Većina preporuka koje je Europska komisija dala Hrvatskoj u okviru Europskog semestra 2014. godine i danas su aktualne te je Hrvatska od EK ovaj tjedan opet dobila kritiku da ne provodi strukturne reforme, odnosno da od sredine 2015. nije učinila ništa.

Najveći napredak od 2014. do 2017. vidljiv je kod smanjenja prekomjernog deficita i udjela duga opće države, pa se očekuje i kako će Hrvatska u svibnju izići iz procedure prekomjernog deficita. No Komisija, konstatirajući kako se deficit lani značajno smanjio, navodi i kako je to u

BIT ĆE JEDNOG DANA...

» Poboljšanje održivosti

Hrvatska kasni i sa reformom javne uprave

donošenje zakona prema kojem bi se smanjio broj zaposlenika s beneficiranim stažom, a prema najnovijim najavama, zakon bi do kraja godine mogao ugledati svjetlo dana.

Politička volja

I s uvođenjem poreza na nekretnine godinama se lopta, pa bi prema zadnjim planovima, nešto modificiran, on trebao ugledati svjetlo dana za dvije godine. Ono na čemu je vlast potupno podbacila je zahtjev za depolitizacijom strateških trgovačkih društava. Umjesto po političkom ključu uprave bi se trebale birati javnim natječajima, no na tom području, unatoč obećanim promjenama, sve je ostalo u rukama politike.

Još u lipnju prošle godine trebao je oživjeti jedinstveni centar za naknade (JCN), tijelo preko kojeg bi prolazilo

ČETVRTAK 23. veljače 2017. 5

EUROPSKA KOMISIJA Izvješće o stanju gospodarstva

REUTERS

Europa smatra kako je slaba javna administracija glavna prepreka Hrvatskoj pri provođenju važnih reformi. Na slici europski povjerenik za ekonomska i financijska pitanja Pierre Moscovici

"U godinu dana niste proveli gotovo nijednu strukturnu reformu"

Hrvatska je, po ocjeni EK, ostala na popisu članica koje imaju prekomjerne ravnoteže, a iz svog plana provela je samo manji dio, pa sada mora slati novi

iz Bruxellesa Augustin Palokaj

Zbog održavanja parlamentar-

vezan uz smanjenje radne snage (i zbog iseljavanja), a i velik broj novih radnih mjesta se odnosi na

korupcije. Percepcija povjerenja u neovisnost sudstva i dalje je velika. Komisija je prije upućivala kritike i zbog loše upravljanja javnim poduzećima i onima u državnom vlasništvu. U ovogodišnjem se izvještaju kaže da bi osnivanje

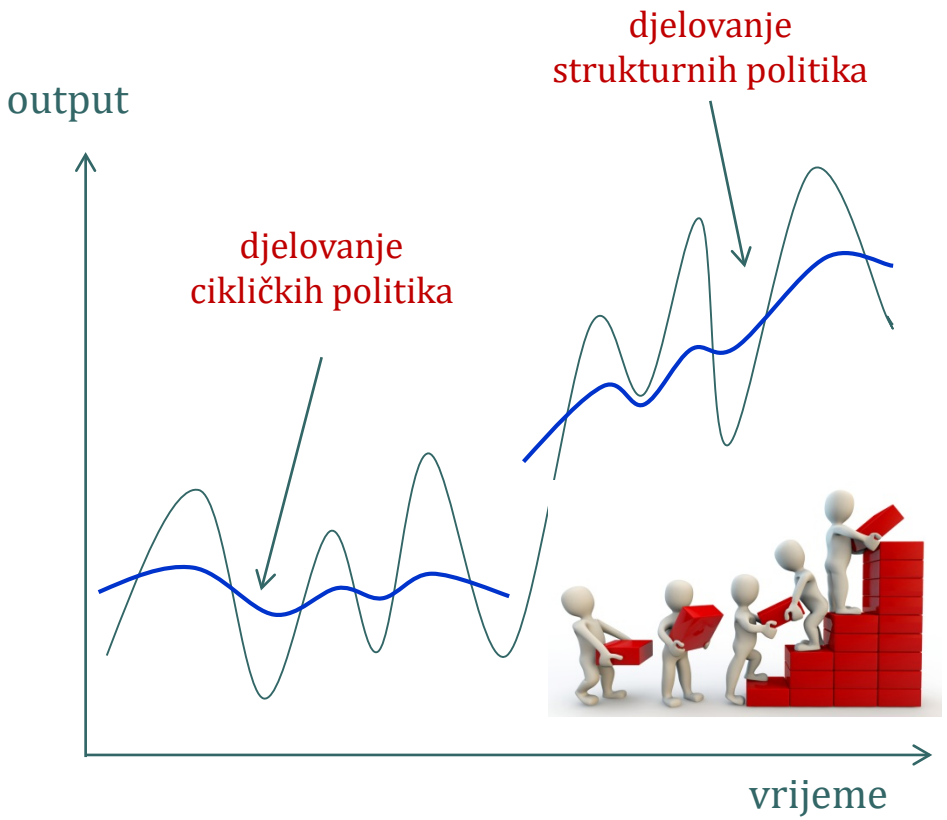
"Strukturne su reforme potrebne za uklanjanje uskih grla u rastu produktivnosti."

Strukturne reforme – zašto su važne?

- **Strukturne reforme** - politike koje trajno i pozitivno **mijenjaju ponudu** u nekom gospodarstvu
- djeluju i na otpornost na šokove i na rast potencijalnog outputa

- **Cikličke politike** - **mijenjaju potražnju**, njihov je doseg ograničen jer je količina i proizvodnost proizvodnih faktora u kratkom roku zadana

- upravo **stimuliranje potražnje** može odgoditi nužno preusmjeravanje gospodarstva prema sektorima s visokom produktivnošću

Švaljek, S.: Strukturne reforme - pretpostavka stabilnog rasta hrvatskog gospodarstva - *zašto su u Hrvatskoj nužne strukturne reforme, koje su reforme prioritet i kako ih provoditi? ; TEB konferencija,Zagreb, 29. rujna 2015.*

Strukturne reforme – koji su prioriteti?

- **Strukturne reforme mogu biti**
  - ✓ reforma mirovinskog sustava
  - ✓ reforma zdravstvenog sustava
  - ✓ reforma sustava socijalne zaštite
  - ✓ ostale reforme u fiskalnoj sferi (jačanje fiskalne discipline, smanjenje poreznog opterećenja rada, povećanje fiskalne odgovornosti i sl.)
  - ✓ reforme javne i lokalne uprave
  - ✓ reforma pravosuđa
  - ✓ reforme na tržištu rada
  - ✓ reforme obrazovnog sustava i reforme koje djeluju na istraživanje i razvoj
  - ✓ promjene poslovnog okruženja
  - ✓ privatizacija i restrukturiranje trgovačkih društava u vlasništvu države

- **Prioritet sada - reforme koje ohrabruju investicije i zapošljavanje pa i u kratkom roku mogu imati pozitivne učinke**
  - ✓ promjene poslovnog okruženja
  - ✓ privatizacija i restrukturiranje trgovačkih društava u vlasništvu države

  … usporedo s time, s učincima u dužem roku

  - ✓ reforma javne i lokalne uprave i
  - ✓ reforma pravosuđa

Hrvatska:
Očekivanja

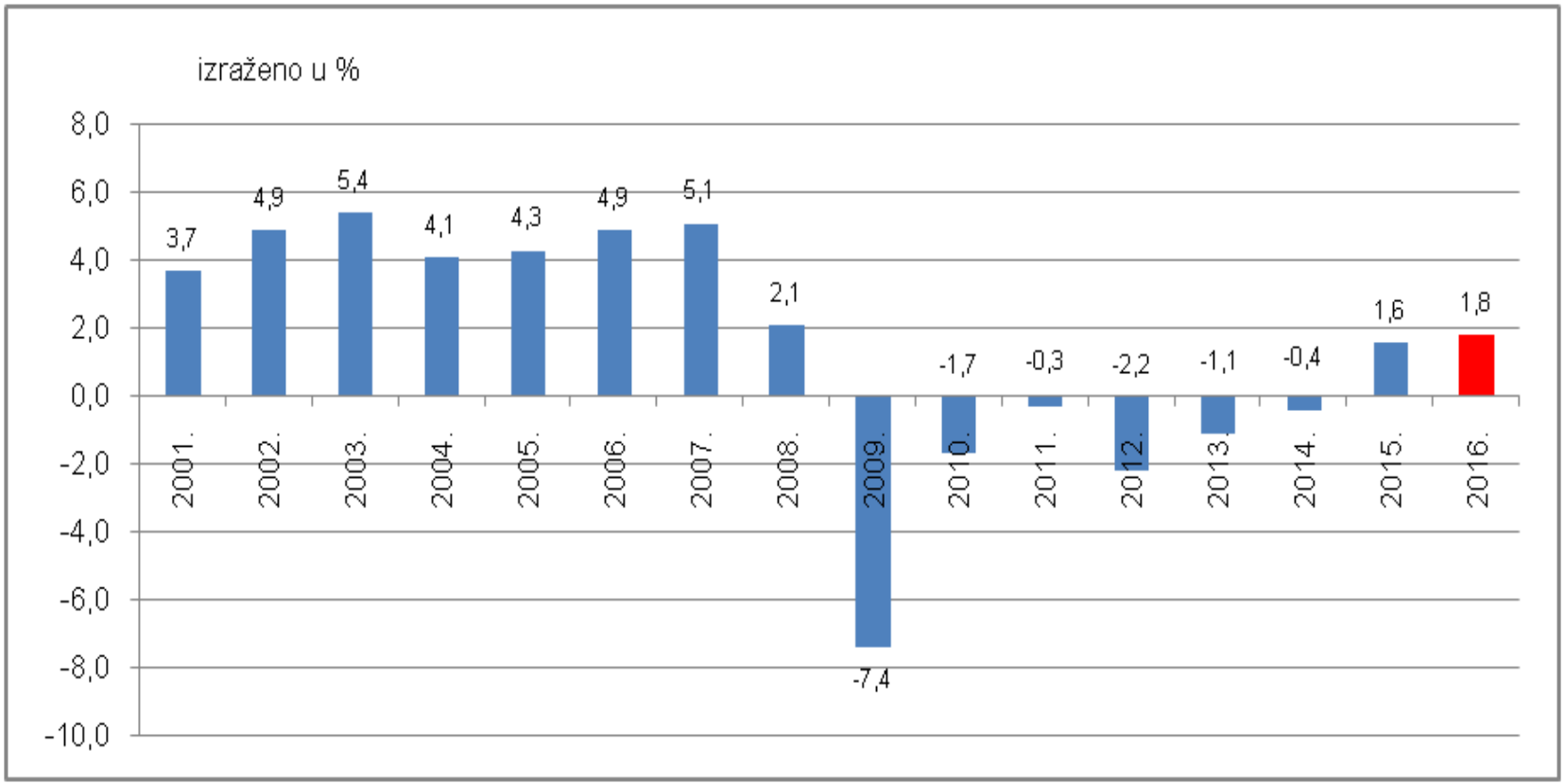
To...

Ili...
Možda ovo

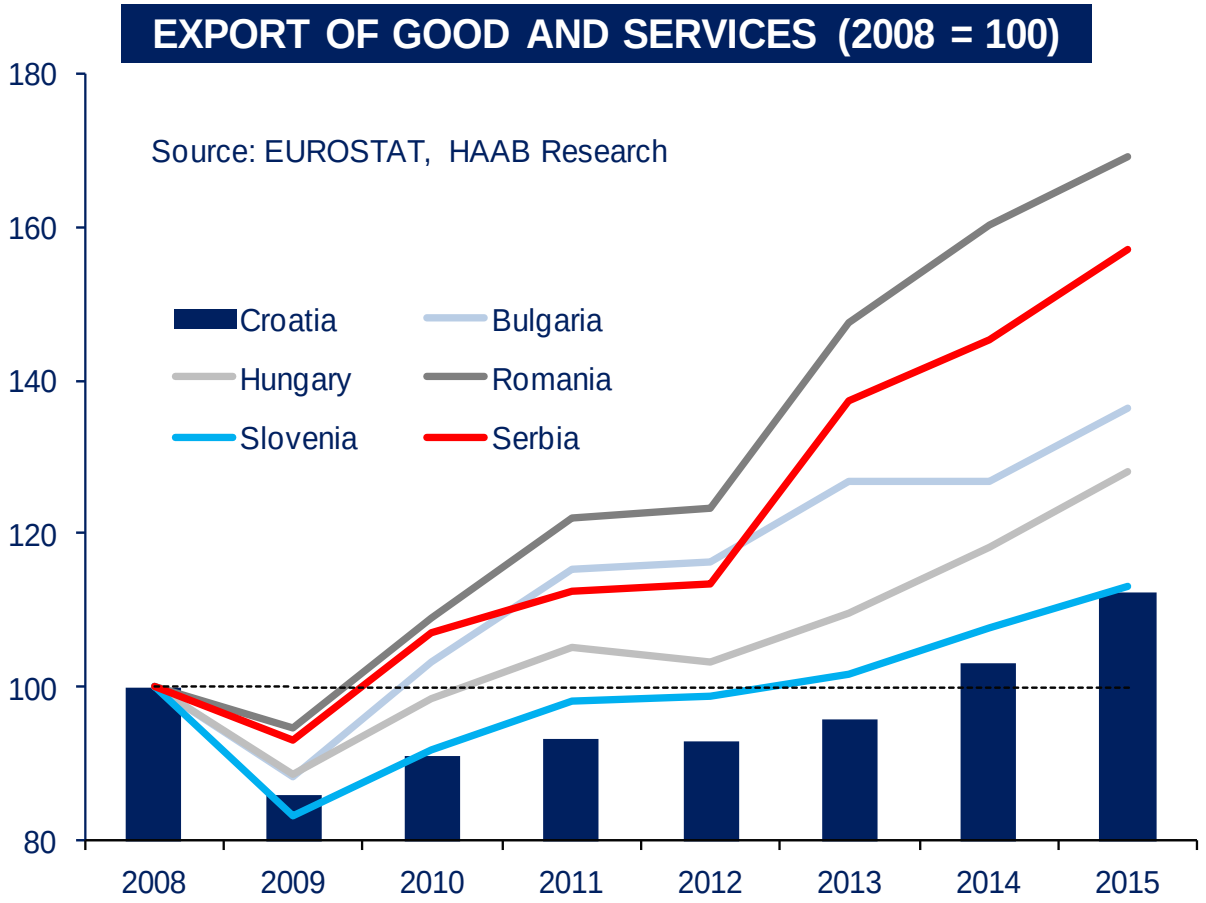

Stope promjene realnog BDP-a

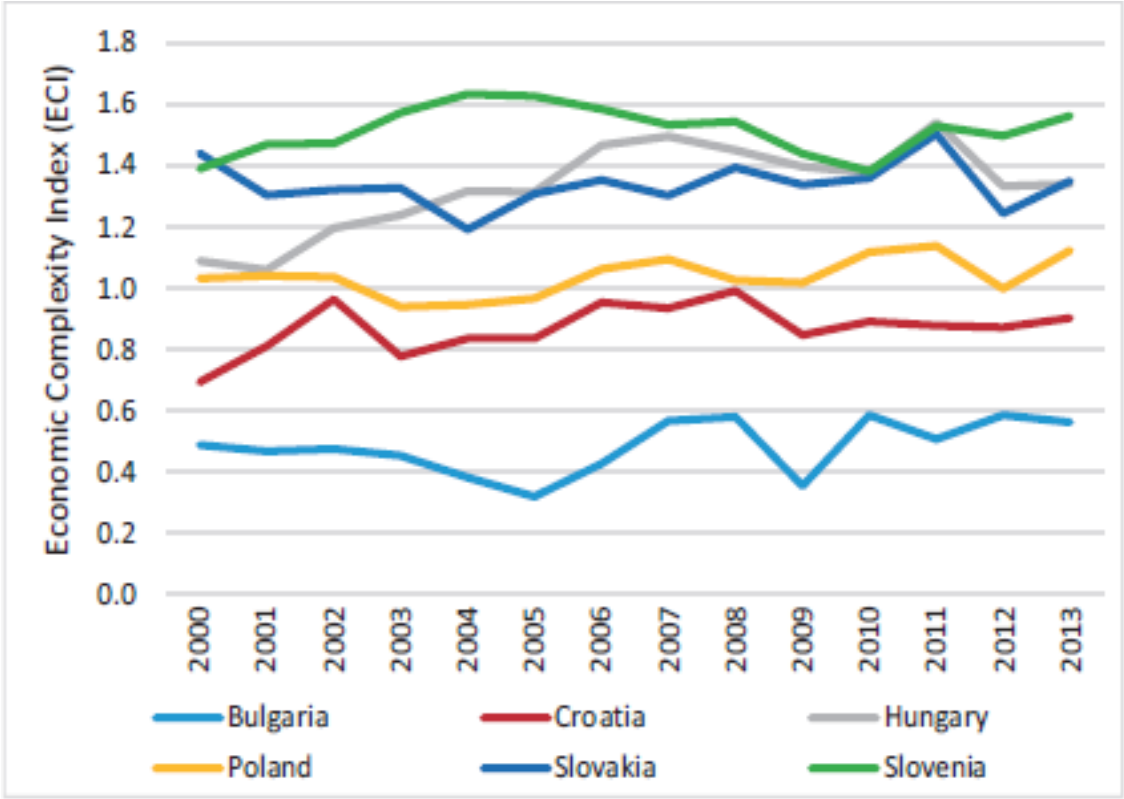
Butorac, G. /Ekonomski institut/: Ekonomija u uvjetima visoke zaduženosti: slučaj Hrvatske, Savjetovanje ekonomista, HDE, Opatija, 9.11.2016.

Izvoz roba i usluga – usporedni prikaz

Izvor: Stojić Hrvoje: Macroeconomic Outlook 2015-2016, Hypo Alpe Adria, Economic Researcher Director, Zagreb, May 2016

Ekonomska složenost izvozne košarice, Hrvatska i usporedive zemlje (2000.-2013.)

Izvor: The Observatory of Economic Complexity.

<Economic Complexity Index (ECI) = Indeks ekonomske složenosti (ECI>

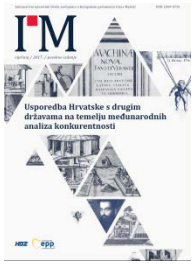
Izvješće o javnim politikama za Hrvatsku 2016. – Jačanje makroekonomske stabilnosti, konkurentnosti i inkluzivnog rasta, The World Bank, veljača 2016., str. 28

I ...

Pogled iz Brusselesa na Hrvatsku

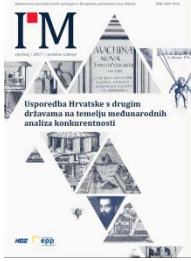

Pozicija HR na međunarodnim ljestvicama konkurentnosti u odnosu na države srednje i istočne Europe

Izvješće o globalnoj konkurentnosti	Godišnjak svjetske konkurentnosti	Izvješće o ljudskom kapitalu	Svjetska ljestvica talenata	Izvješće o lakoći poslovanja	Globalno izvješće o ICT-u
n/138	n/61	n/124	n/61	n/190	n/139
30. Estonija	27. Češka	15. Estonija	23. Estonija	10. Makedonija	22. Estonija
31. Češka	30. Litva	16. Slovenija	25. Litva	12. Estonija	29. Litva
35. Litva	31. Estonija	21. Litva	29. Poljska	14. Latvija	32. Latvija
36. Poljska	33. Poljska	25. Češka	31. Češka	21. Litva	36. Češka
49. Latvija	37. Latvija	27. Latvija	33. Latvija	24. Poljska	37. Slovenija
50. Bugarska	40. Slovačka	30. Poljska	35. Slovenija	27. Češka	42. Poljska
56. Slovenija	43. Slovenija	33. Mađarska	39. Slovačka	30. Slovenija	46. Makedonija
62. Rumunjska	46. Mađarska	38. Rumunjska	50. Mađarska	33. Slovačka	47. Slovačka
65. Slovačka	49. Rumunjska	39. Hrvatska	52. Rumunjska	36. Rumunjska	50. Mađarska
68. Makedonija	50. Bugarska	40. Slovačka	53. Hrvatska	39. Bugarska	51. Crna Gora
69. Mađarska	58. Hrvatska	43. Bugarska	57. Bugarska	41. Mađarska	54. Hrvatska
74. Hrvatska		57. Srbija		43. Hrvatska	66. Rumunjska
82. Crna Gora		59. Makedonija		47. Srbija	69. Bugarska
90. Srbija				51. Crna Gora	75. Srbija
107. Bosna i Hercegovina				81. Bosna i Hercegovina	97. Bosna i Hercegovina

(Ne)upravljanje... procesima

Tablica 2.4. Popis najučinkovitijih i najneučinkovitijih vlada temeljem indikatora iz Izvješća o globalnoj konkurentnosti 2014./2015.

Najučinkovitije vlade n/144		Najneučinkovitije vlade n/144	
Rang	**Država**	**Rang**	**Država**
1	Katar	1	Venezuela
2	Singapur	2	Italija
3	Finska	3	Argentina
4	Hong Kong	4	Libanon
5	Ujedinjeni Arapski Emirati	5	Libija
6	Novi Zeland	6	Hrvatska

Izvor:
https://www.weforum.org/agenda/2015/07/efficient-government/

Sadašnjost.... budućnost

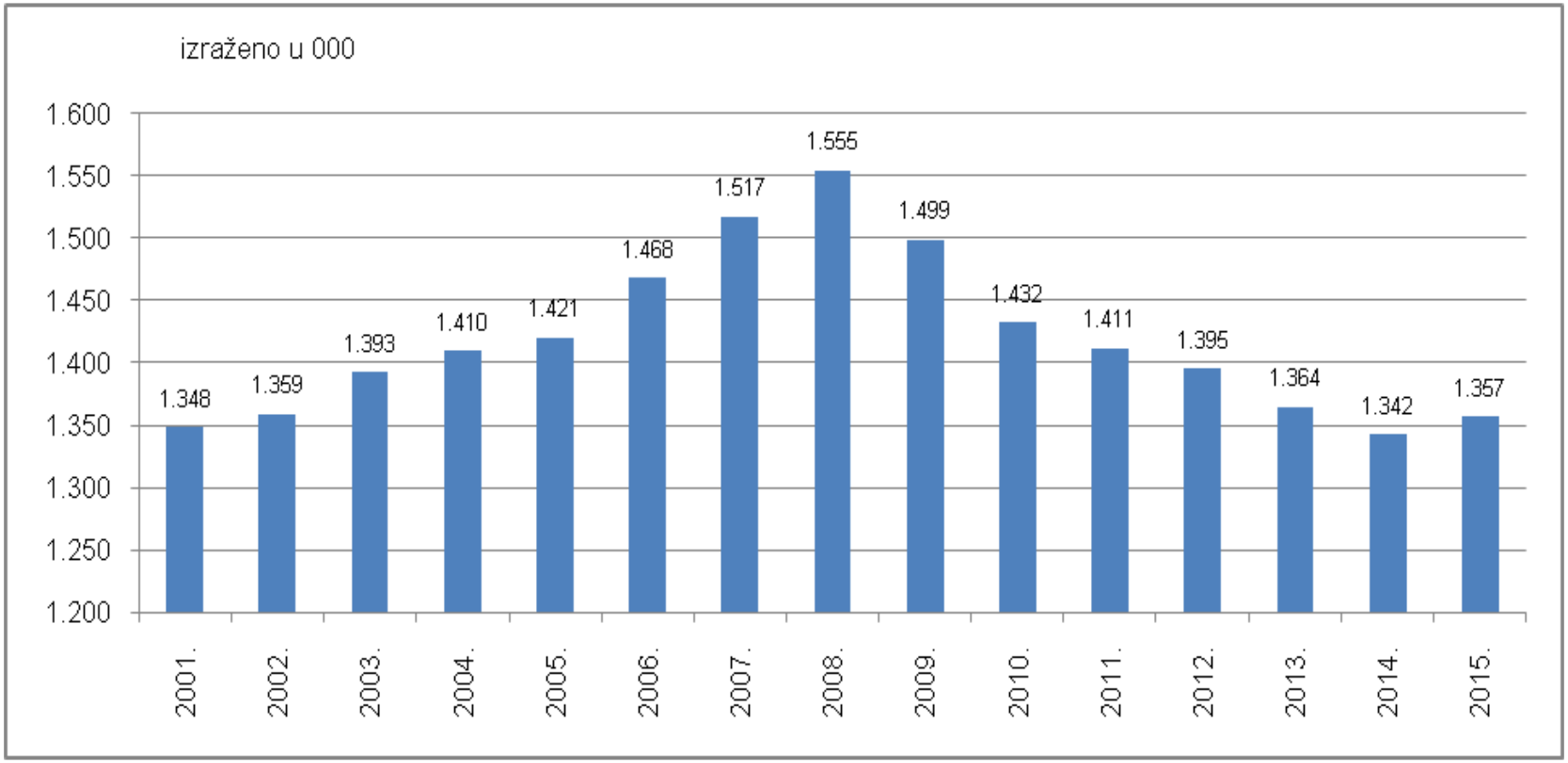
Emigraciju možete zaustaviti samo ako značajno povećate životni standard.

Mi smo imali ministarstvo za digitalizaciju, ali ono nije dalo rezultata.

Potrebna je politička volja da se ostvari promjene.

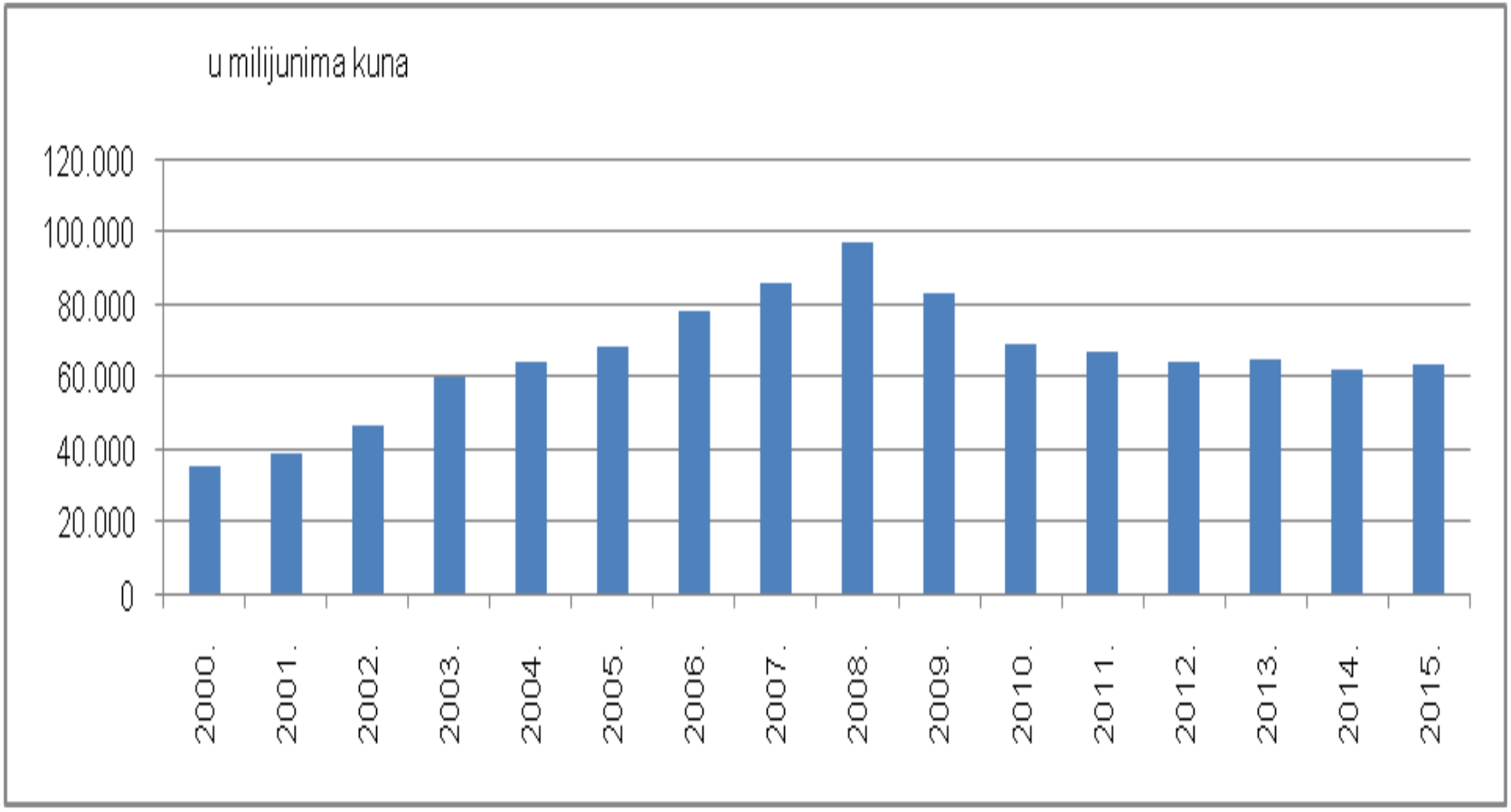
Edvards Smiltens, zastupnik u parlamentu Latvije i digitalni lider (14.9.2016., Jutarnji list)

Zaposlenost

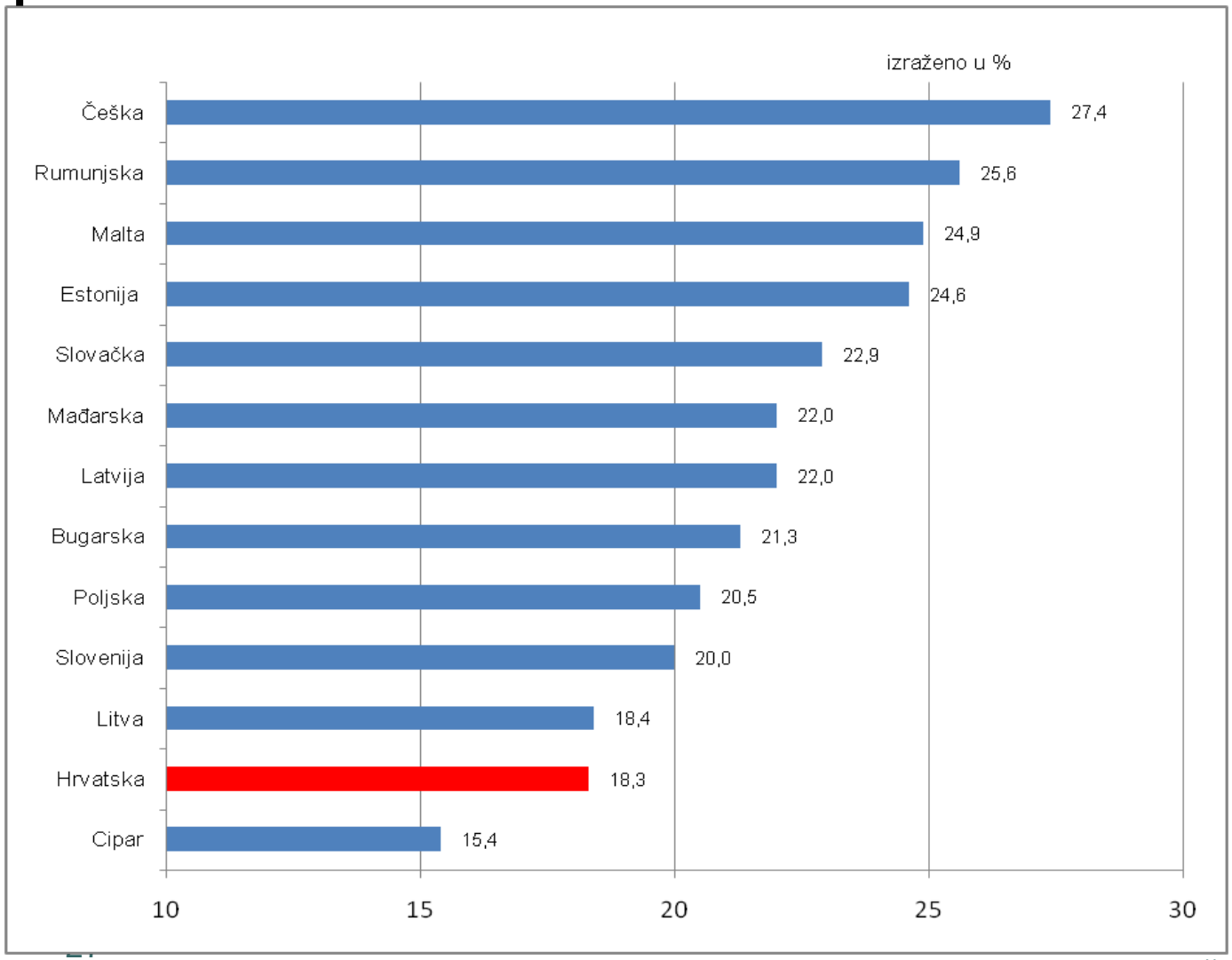
Goran Butorac: Strukturne karakteristike hrvatskog izvoza, Ekonomski institut Zagreb /Znanstveni forum: Kako potaknuti regionalni ekonomski rast i razvoj u RH, Osijek, 26.09. 2016.

Investicije u Hrvatskoj

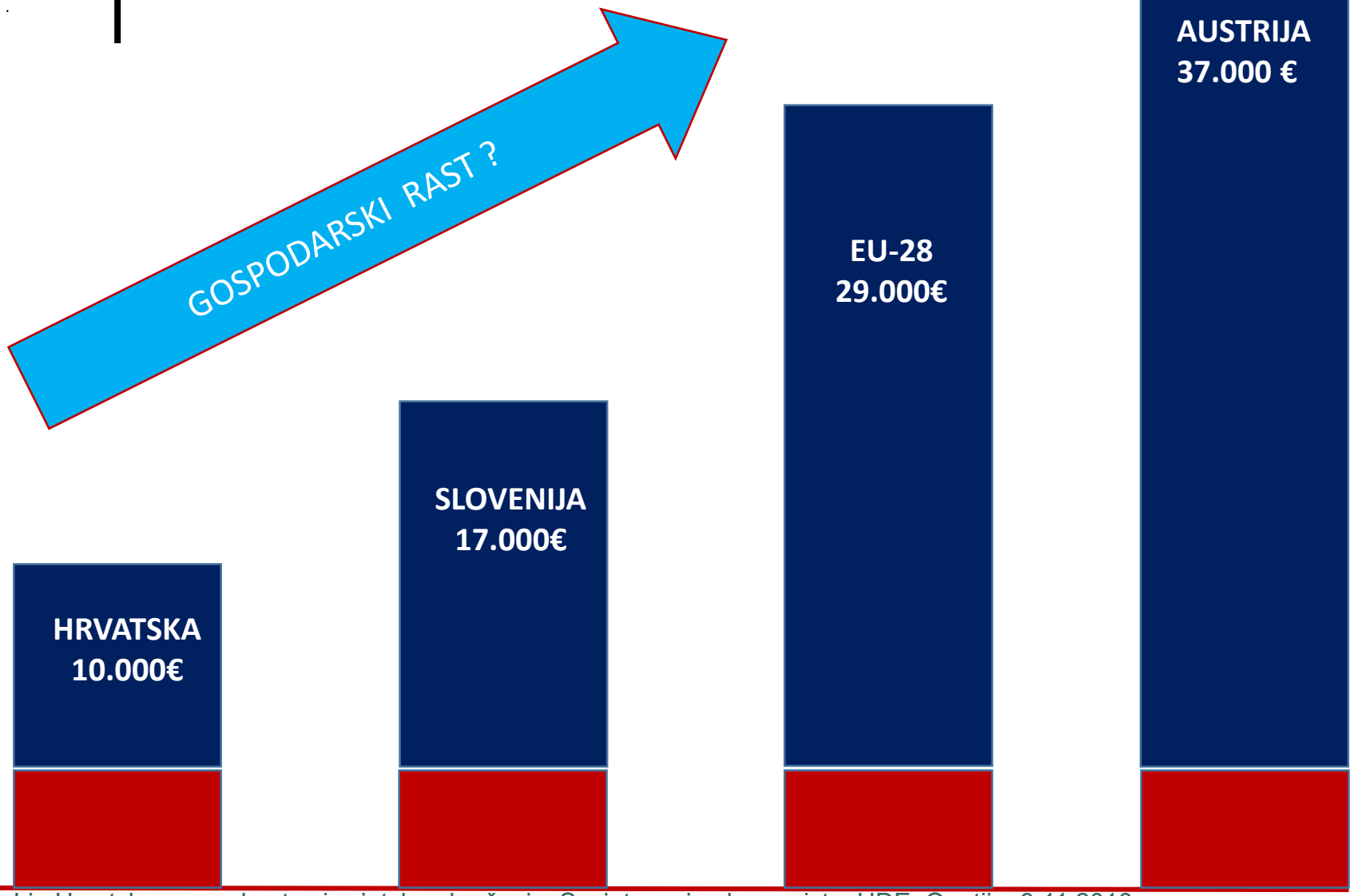
Butorac, G. /Ekonomski institut/: Ekonomija u uvjetima visoke zaduženosti: slučaj Hrvatske, Savjetovanje ekonomista, HDE, Opatija, 9.11.2016.

Usporedba s odabranim zemljama – udio investicija u BDP-u

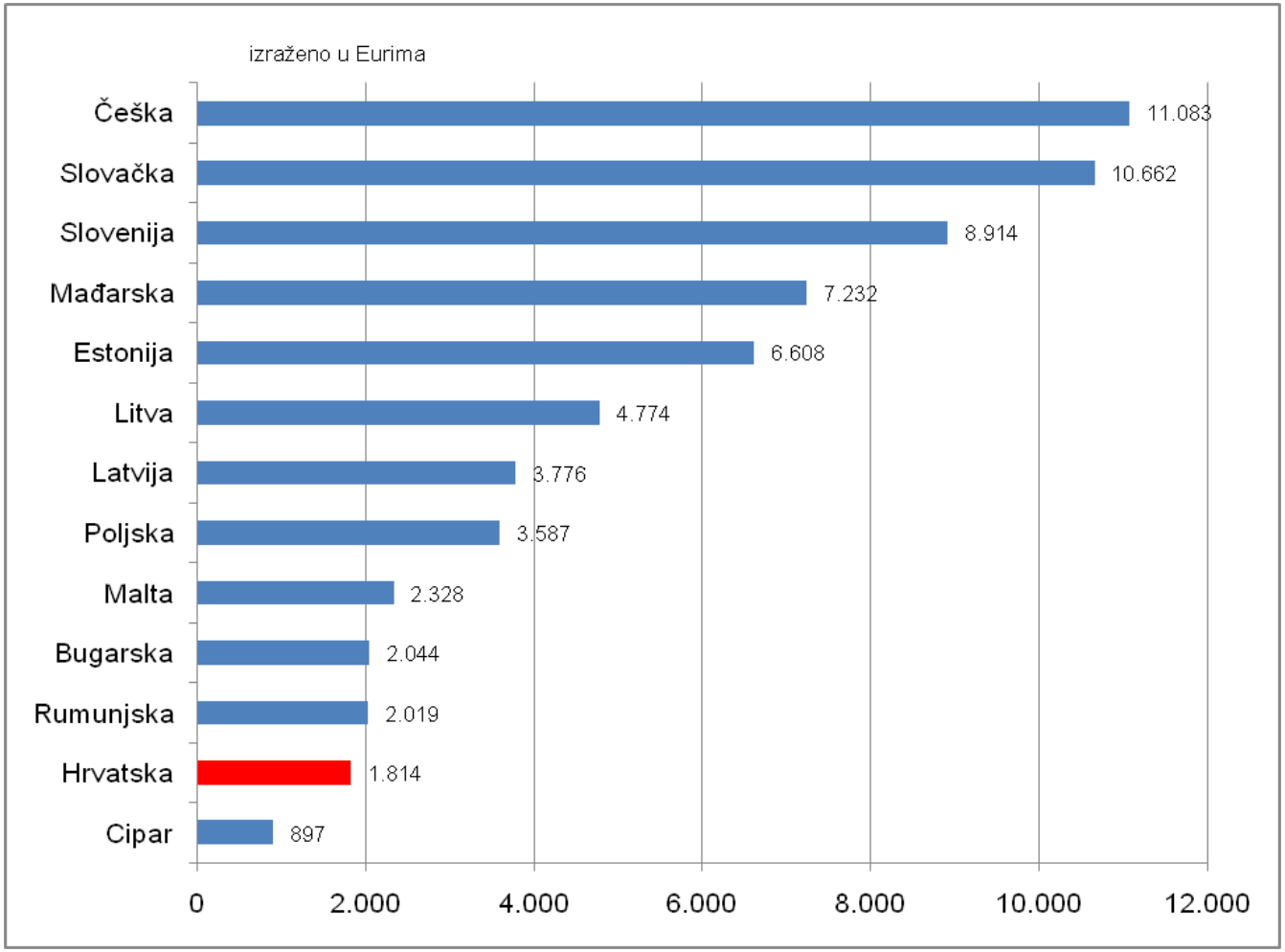

Butorac, G. /Ekonomski institut/: Ekonomija u uvjetima visoke zaduženosti: slučaj Hrvatske, Savjetovanje ekonomista, HDE, Opatija, 9.11.2016.

Ekonomska politika za veći bruto domaći proizvod

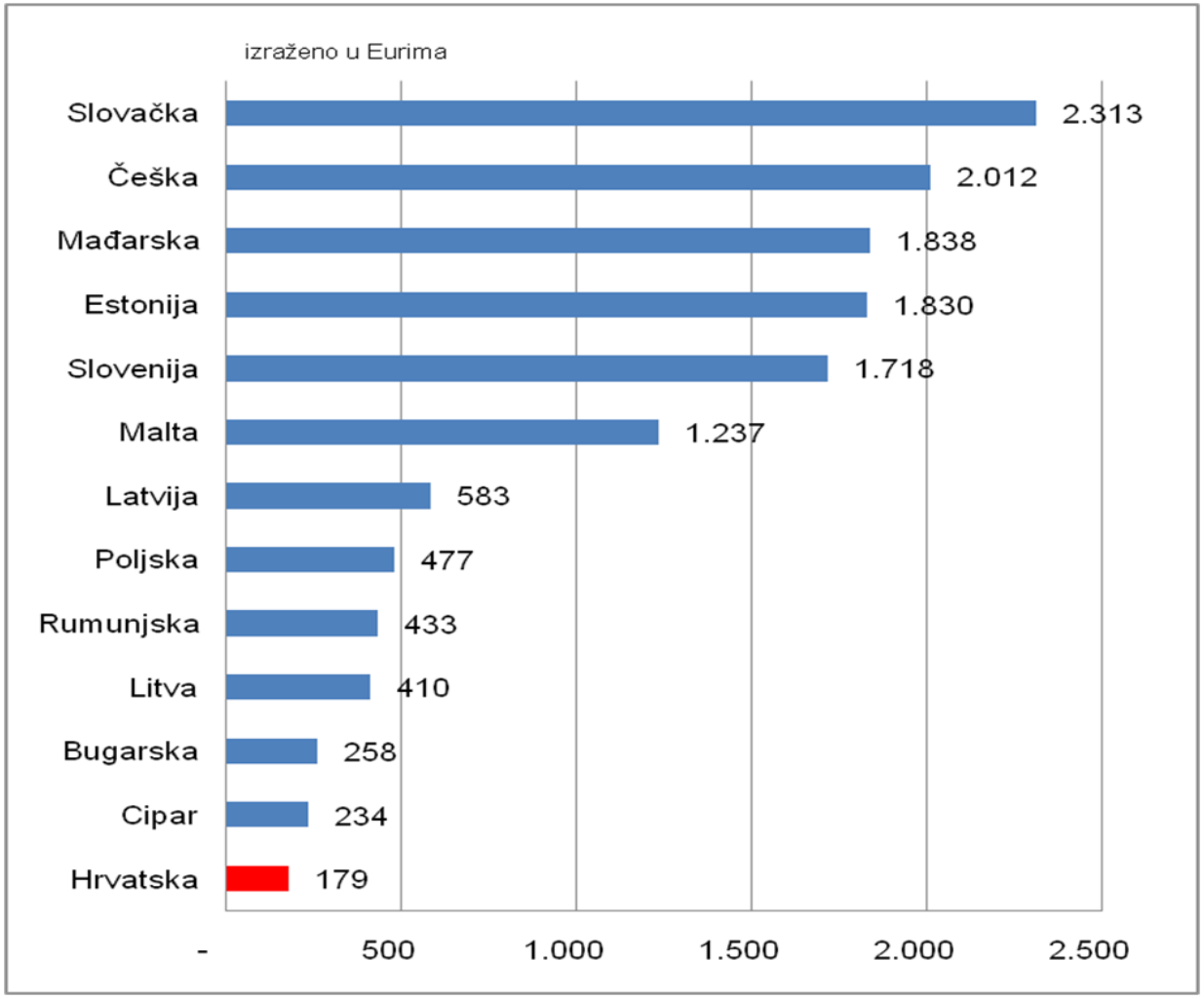

Izvoz po stanovniku u EU-28

Butorac, G. /Ekonomski institut/: Ekonomija u uvjetima visoke zaduženosti: slučaj Hrvatske, Savjetovanje ekonomista, HDE, Opatija, 9.11.2016.

Izvoz proizvoda visoke tehnologije po stanovniku u EU-28

Butorac, G. /Ekonomski institut/: Ekonomija u uvjetima visoke zaduženosti: slučaj Hrvatske, Savjetovanje ekonomista, HDE, Opatija, 9.11.2016.

Makroekonomska očekivanja 2017.

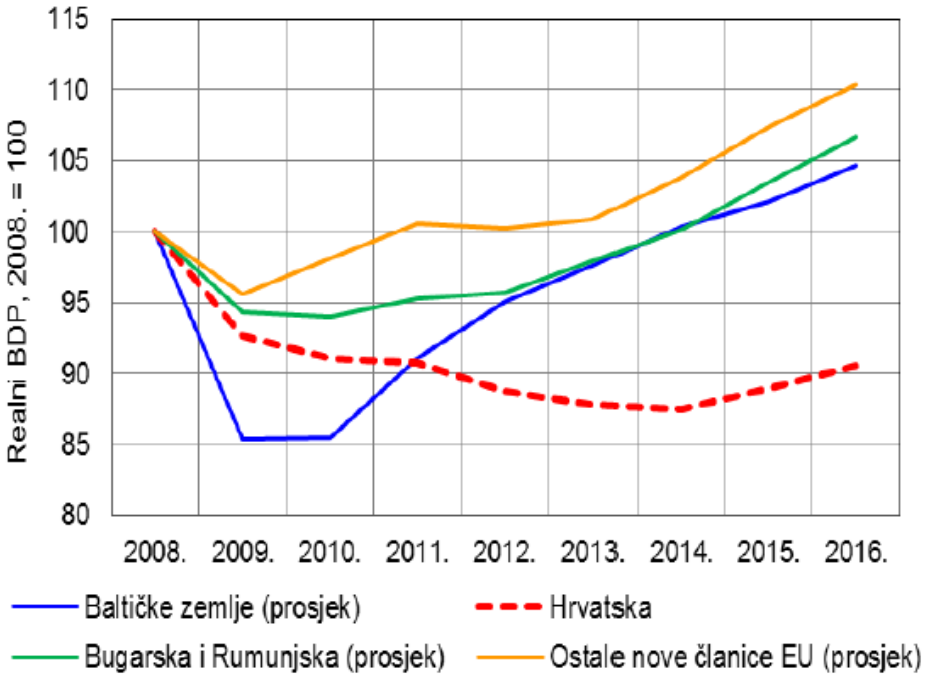
EU - CRO

Izvješće za Hrvatsku 2016. s detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža

Gospodarstvo se oporavlja, no oporavak zaostaje za usporedivim zemljama Srednje i Istočne Europe

Jedino Hrvatska još nije dosegnula pretkriznu razinu BDP-a

Napomena: Podaci za 2016. preuzeti su iz projekcije Europske komisije iz travnja 2016. Ostale nove članice uključuju Poljsku, Češku, Madžarsku, Slovačku i Sloveniju.
Izvori: DZS; AMECO

Izvor: dr. Ante Žigman (HNB): Gospodarski izgledi i monetarna politika, Economic Policy Debate, KAS – ZI, Zagreb, 6 December, 2016

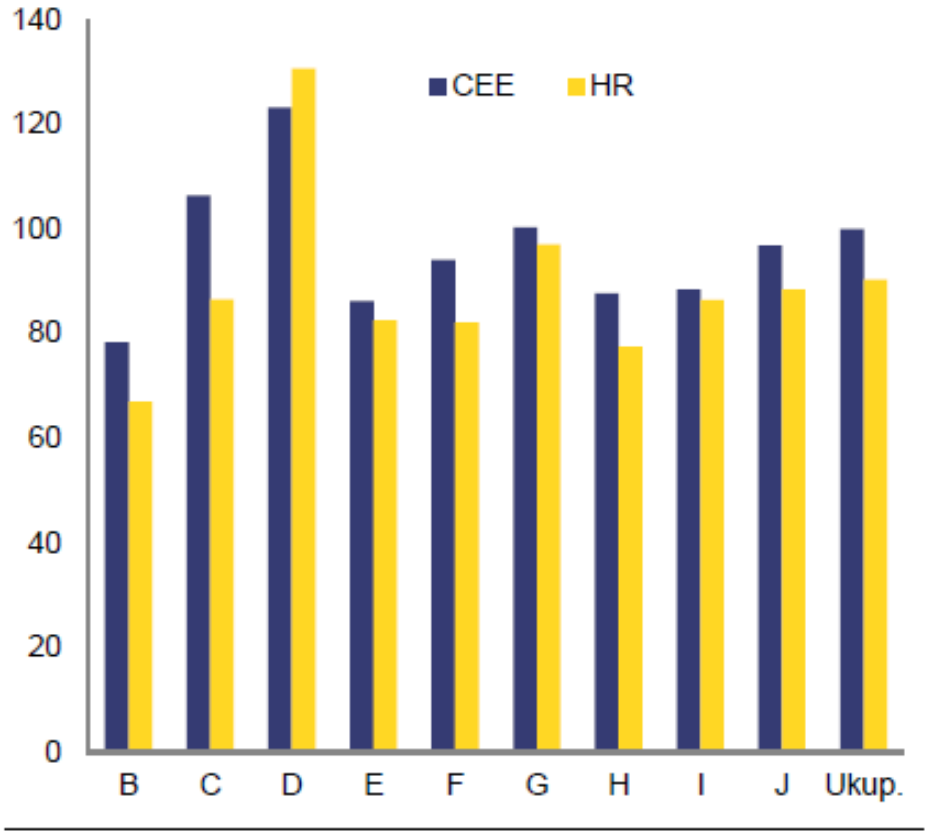
❖ EU Komisija očekuje kako će hrvatski BDP ove godine (2017) rasti po stopi od **3,1 posto**.

❖ **Pozitivan trend u potrošnji nastavit će se i u 2018., ali umjerenije pošto će se umanjiti efekt porezne reforme**.

❖Na osnovu toga Komisija prognozira Hrvatskoj u idućoj godini rast od 2,5 posto.

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/winter-2017-economic-forecast_en

Produktivnost u HR i usporedivim gospodarstvima iz srednje i istočne Europe (*CEE) po sektoru 2014., CEE ukupno =100*

(1) Sektori: B – rudarstvo i vađenje; C – proizvodnja; D – opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom; E – opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom i djelatnosti sanacije okoliša; F – građevinarstvo; G – veleprodaja i maloprodaja; popravak motornih vozila i motocikala; H – prijevoz i skladištenje; I – djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane; J – informacije i komunikacija

Izvor: Europska komisija na temelju baze podataka Orbis

Europska komisija: Izvješće za Hrvatsku 2016. s detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža, Bruxelles, 22.2.2017., str. 42

I konačno...
Pogled u budućnost EU i Hrvatske...

Jean-Claude Juncker
1 March 2017

Content

FOREWORD BY THE PRESIDENT OF THE EUROPEAN COMMISSION 3

1. INTRODUCTION 6

2. THE DRIVERS OF EUROPE'S FUTURE 8

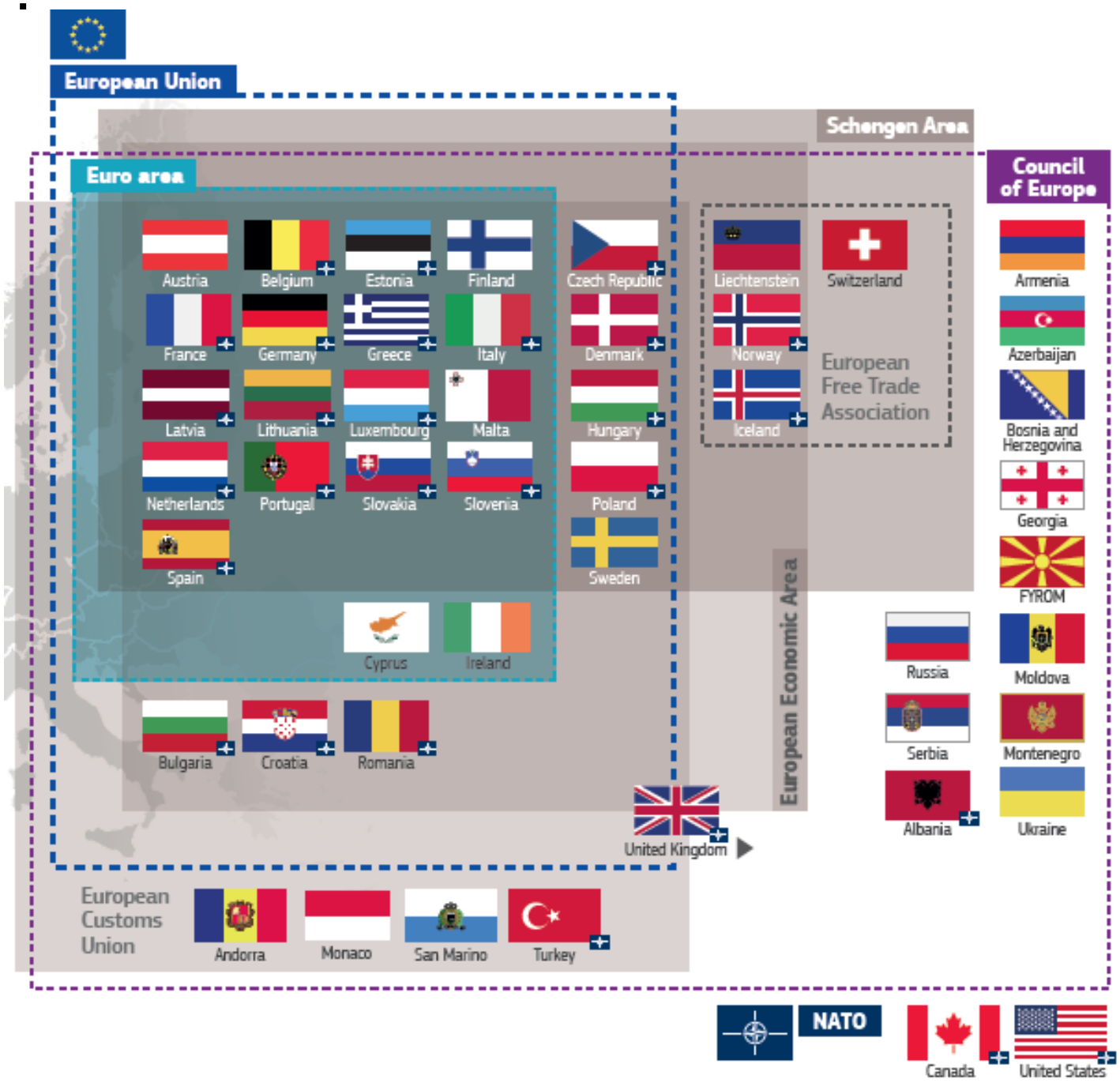
3. FIVE SCENARIOS FOR EUROPE BY 2025 15

- SCENARIO 1: CARRYING ON 16
- SCENARIO 2: NOTHING BUT THE SINGLE MARKET 18
- SCENARIO 3: THOSE WHO WANT MORE DO MORE 20
- SCENARIO 4: DOING LESS MORE EFFICIENTLY 22
- SCENARIO 5: DOING MUCH MORE TOGETHER 24

4. THE WAY AHEAD 26

5. ANNEXES

- THE WHITE PAPER PROCESS 28
- THE FIVE SCENARIOS: POLICY OVERVIEW 29

European Union
Schengen Area
Euro area
Council of Europe
Austria
Belgium
Estonia
Finland
Czech Republic
France
Germany
Greece
Italy
Denmark
Latvia
Lithuania
Luxembourg
Malta
Hungary
Netherlands
Portugal
Slovakia
Slovenia
Poland
Spain
Sweden
Cyprus
Ireland
Liechtenstein
Switzerland
Norway
Iceland
European Free Trade Association
Armenia
Azerbaijan
Bosnia and Herzegovina
Georgia
FYROM
Moldova
Montenegro
Ukraine
Russia
Serbia
Albania
European Economic Area
Bulgaria
Croatia
Romania
United Kingdom
European Customs Union
Andorra
Monaco
San Marino
Turkey
NATO
Canada
United States

The five scenarios: policy overview

	Carrying on	Nothing but the single market	Those who want more do more	Doing less more efficiently	Doing much more together
Single market & trade	Single market is strengthened, including in the energy and digital sectors; the EU27 pursues progressive trade agreements	Single market for goods and capital strengthened; standards continue to differ; free movement of people and services not fully guaranteed	As in "Carrying on", single market is strengthened and the EU27 pursues progressive trade agreements	Common standards set to a minimum but enforcement is strengthened in areas regulated at EU level; trade exclusively dealt with at EU level	Single market strengthened through harmonisation of standards and stronger enforcement; trade exclusively dealt with at EU level
Economic & Monetary Union	Incremental progress on improving the functioning of the euro area	Cooperation in the euro area is limited	As in "Carrying on" except for a group of countries who deepen cooperation in areas such as taxation and social standards	Several steps are taken to consolidate the euro area and ensure its stability; the EU27 does less in some parts of employment and social policy	Economic, financial and fiscal Union is achieved as envisioned in the report of the Five Presidents of June 2015
Schengen, migration & security	Cooperation in the management of external borders stepped up gradually; progress towards a common asylum system; improved coordination on security matters	No single migration or asylum policy; further coordination on security dealt with bilaterally; internal border controls are more systematic	As in "Carrying on" except for a group of countries who deepen cooperation on security and justice matters	Cooperation on border management, asylum policies and counter-terrorism matters are systematic	As in "Doing less more efficiently", cooperation on border management, asylum policies and counter-terrorism matters are systematic
Foreign policy & defence	Progress is made on speaking with one voice on foreign affairs; closer defence cooperation	Some foreign policy issues are increasingly dealt with bilaterally; defence cooperation remains as it is today	As in "Carrying on" except for a group of countries who deepen cooperation on defence, focusing on military coordination and joint equipment	The EU speaks with one voice on all foreign policy issues; a European Defence Union is created	As in "Doing less more efficiently", the EU speaks with one voice on all foreign policy issues; a European Defence Union is created
EU budget	Partly modernised to reflect the reform agenda agreed at 27	Refocused to finance essential functions needed for the single market	As in "Carrying on"; additional budgets are made available by some Member States for the areas where they decide to do more	Significantly redesigned to fit the new priorities agreed at the level of the EU27	Significantly modernised and increased, backed up by own resources; a euro area fiscal stabilisation function is operational
Capacity to deliver	Positive agenda for action yields concrete results; decision-making remains complex to grasp; capacity to deliver does not always match expectations	Decision-making may be easier to understand but capacity to act collectively is limited; issues of common concern often need to be solved bilaterally	As in "Carrying on", a positive agenda for action at 27 yields results; some groups achieve more together in certain domains; decision-making becomes more complex	Initial agreement on tasks to prioritise or give up is challenging; once in place, decision-making may be easier to understand; the EU acts quicker and more decisively where it has a greater role	Decision-making is faster and enforcement is stronger across the board; questions of accountability arise for some who feel that the EU has taken too much power away from the Member States

The White Paper process: from Rome to the European Parliament elections in 2019

Mar 2017

1/03
Commission White Paper on the **Future of Europe**

09/03 - 10/03
European Council / Meeting of EU27

25/03
EU27 Summit - Rome Declaration - 60th anniversary

Apr

End April
Commission reflection paper on the **social dimension of Europe**

May

Mid-May
Commission reflection paper on **harnessing globalisation**

End May
Commission reflection paper on the deepening of the **Economic and Monetary Union**

26/05 - 27/05
G7 Summit, Taormina, Italy

Jun

Early June
Commission reflection paper on the **future of European defence**

09/06
Conference on **security and defence**, Prague, Czech Republic

22/06 - 23/06
European Council

End June
Commission reflection paper on the **future of EU finances**

Jul

07/07 - 08/07
G20 Summit, Hamburg, Germany

Sep

Mid-September
State of the Union 2017 Speech

Oct

19/10 - 20/10
European Council

Nov

17/11
Social summit, Gothenburg, Sweden

Dec

14/12 - 15/12
European Council / Meeting of EU27

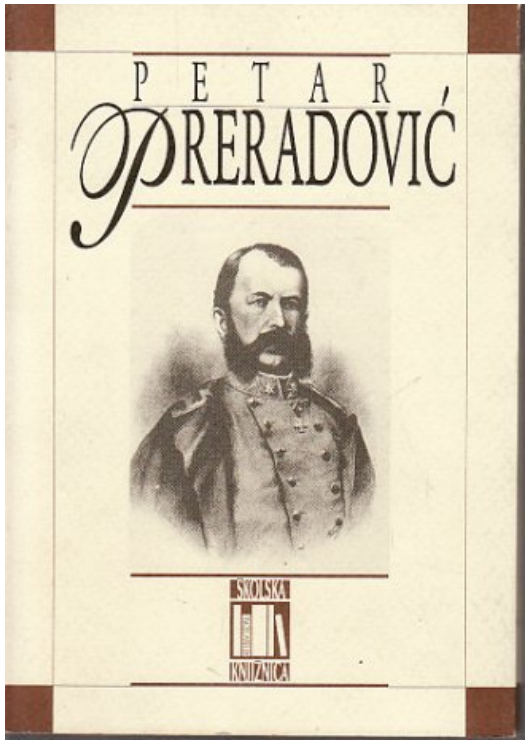
Jun 2019

June
European Parliament elections

Future of Europe debates in Parliaments, cities and regions

Globalna poruka...
iz Hrvatske

Stalna na svijetu samo mijena jest...

1818.-1872.